

Ֆունկը ԱՄԵՆ ՕՐ Կիրարարակողի :
Հարեկան բաժանորդագիրն է վեց արծաթ
Մէքիս կանխիկ վճարելի . թէ մայրաքաղաքիս
և իւր արուարձանաց եւ թէ գաւառաց համար :
Վեց և չորս ամսոց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :
Գաւառական թղթատարութեան ծախքը խըմ
բազում ինքը պիտի վճարէ :

Հատար 20 փայտայ է

Կանուցման տողը 3 դրու է մէկ անգամի
համար : Աւելի աման կըլլայ աւելի անգամ .
ներու համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ եւ է զիր
ուղղելի առ Տնօրէն Տէր Հ. Ս. Ալադիադիան Կ.
Պօլիս Պալազ-բազար Կաթողիկոսի վերջէ յարկ
թիւ 16 :

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du Journal Armenien **POUNTCH**
—16 Naffé-Han, Balbak-Pazar, 16—
CONSTANTINOPLE

Թիի 1821

ՇԱՐԱԹ

1883 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 22

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչ կընէ վաւերեց խորհուրդը

Ազգային վարչութեան տեսուչ
խորհուրդներն եթէ մեծ ար-
գիւնքներ ցոյց չտուն դեռ ,
ձեռնունայն չեն նստած գէթ և
չաբաթական նիստեր կ'կազմեն ,
անօրէնութիւններ կ'ընեն , պաշ-
տօնական յայտարարութիւններ
կ'ստանալ , և քիչ շատ գոր-
ծունէութեան փորձեր և կեն-
դանութեան նշաններ կուտան .
բայց ինչ կ'ընէ վանօրէնից խոր-
հուրդն , անյայտ է , և կատար-
եալ լուծիւն մը կ'պատէ իւր
գործերն կամ անգործութիւնն :
Միթէ այս խորհուրդն բաղդատ-
մամբ վարչութեան թեւակից միւս
ձեւերուն նուազ կարեւոր պաշ-
տօն մ'ունի , և անձուկ է իւր
գործոց առաջնէն , կամ միթէ
ազգային վանքերն վարդապոյն
և արդիւնաւոր վիճակի մէջ են .
և վանօրէնից խորհուրդն լուռ ու
անշարժ անոնց վրայ հիմնադր
կանցունէ իւր ժամանակն , կամ
միթէ բան մը չ'ոպասէր Ազգի այս
հաստատութիւններէն , և միջոյ
չունին անոնք ծառայութիւն մը
մատուցանելու Ազգին : Վանօ-
րէնից խորհուրդն անշարժութիւնը
տեսնելով այս հարցումներն կ'ընէ
մարդ իւրովի , սակայն քննէ
Սահմանադրութիւնը , և պիտի
տեսնես որ ազգային բոլոր վա-
նօրէնից վերատեսչութիւնը և հա-
մարաւութեան հոգն այս խոր-
հուրդն յանձնուած է , և այդ
վանական հաստատութիւններն
Ազգին բարոյական զարգացման
ծառայելու պարտաւորեալ են .
քննէ անոնց վիճակն , և պիտի
տեսնես որ Ազգին այս պատմա-
կան հաստատութիւններն , իրենց
ձօն արդիւնքներով՝ գրեթէ
փոքր բացառութեամբ , անար-
ժան մարդերու՝ որք կ'ընտելան
գիմակ կ'ընեն , ճանկերու մէջ
անցած են , և ազիտութեան ա-
պաստարաններ , և բազմաթիւ
գիրներու շահաստաններ եղած
են . և ինչ կ'ընէ արդեօք վանօ-
րէնից խորհուրդն այս վիճակին
առջեւ : Կ'իշխենք , որ երբ արդի
վարչութիւնը կազմակերպեց վա-
նօրէնից խորհուրդն , յանձնարա-
բեցանոր՝ ազգային վանօրէնից բա-
րեկարգութեան միջոյցները խոր-
հիւ և ծրագիր մը բերել : Եթէ
այսպիսի ծրագիր մը չ'ընենք ,

պիտի գործադրուէր . տարբեր
խնդիր է այս , և տեղը չէ հոս
քննել . բայց չընեցինք , որ այս-
պիսի ծրագիր մը խմբագրուած
և ներկայացուած ըլլար վարչու-
թեան . թողունք զայս . վանօ-
րէնից խորհուրդը պարտաւոր էր
ի հաշուետուութիւն հրաւիրել
բոլոր վանական միաբանութիւն-
ներն , և անոնց ելումուտը քնն-
նէր . սակայն այսպիսի հրաւեր
մը և քննութիւն մ'ալ չէ եղած
ցարդ՝ կարծեմք , և այդ Միա-
բանութիւնք՝ կամ աւելի ճիշդն
ըսելով՝ վանքերու վրայ բռնա-
ցող այդ շահագիտական ընկե-
րութիւնք կ'արուեստեն իրենց
աղիկամի ընթացքն և կ'ապուտ-
նեն :

Մասնաւորապէս քանի մը վան-
քեր անմիջական ուղղութեան
կ'արտօմէին , և անոնք ալ լըբ-
ուած կերեւան միւսներուն հետ .
նոր մնաց Մշոյ Ս. Կարապետի
վանոց բարեկարգութեան խն-
դիրն , և այս նպատակաւ պատ-
րաստուած ծրագիրն . վարչու-
թիւնն այդպիսի ծրագիր մ'ու-
նենալու և վանոց վիճակին մե-
տէն տեղեկանալու համար քնն-
ութիւն մը բացաւ Կարնոյ ա-
ռաջնորդ Գեր. Օրմանեանի ձե-
ռք , որոյ համար բաւական
գումար մը ծախք եղաւ վանա-
կան սնտուկէն , և պատրաստ-
ուած ծրագիրն՝ որոյ համար կըս-
ուէր թէ կատարեալ գործ մ'էր
և կարգարացունէր եղած ծախքն ,
յղուեցաւ վանօրէնից խորհու-
րդին , որոյ անդամ է նոյն իսկ
ծրագրոյն հեղինակն . սակայն
անտի և այսր այլ ևս խօսքը չե-
ղաւ այդ ծրագրոյն , և Ս. Կա-
րապետի վանքը կ'մնայ դեռ ա-
ռանց վանահօր , և այն նախկին
վիճակին մէջ , որ անմիջական
դարմանի կարօտ էր դատուեր
վարչութեան կողմէ , և ստիպո-
ղական կերպով քննութիւն մը
բացուեր էր դարման բերելու
համար այդ վիճակին , և կ'կա-
ռավարուի տեղապահով մը՝ զոր
ճանչցողներն անբաւական կ'հա-
մարին այդ մենաստանը վարելու :
Հետքերը քանի է գիտնալ , թէ
Գեր. Օրմանեան չ'բացատրէր
արդեօք այս ամենը վանօրէնից
խորհուրդն մէջ , և ինչո՞ւ մըն մ'
չտար գործին : Յիշենք ուրիշ
մ'ալ : Նարեկայ վանքն , ուր Գր-
ըրգոր Նարեկացի գրեց իւր հո-

գեշունչ Նարեկ անուն գիրքը ,
առանց վանահօր կ'մնայ բաւա-
կան ժամանակէ ի վեր . վան ու
Աղթամար կ'ուսին իրարու հետ՝
երկաքանչիւրն իւր հաշույն զայն
խելու համար , և Արիստակէս
վարդապետ մը՝ որոյ անունը լը-
ծորդեալ է իսկ մը խառնակու-
թեանց հետ , որք յարուցան ի
Յաղէշ , գացեր է իւր հովանա-
ւորութիւնը տարածելու այդ
վանքին վրայ , որոյ համար կը-
սեն , թէ 1000 լիւրա եկամուտ
կրնայ ունենալ : Հովանաւորել
այսպիսի գումար մը , ազգասի-
րական գործ մ'է անշուշտ , և
մարդ չ'ընար Արիստակէս վար-
դապետն մեղադրել : Սակայն
վանօրէնից խորհուրդն ինչ ըսելու
է , այս վանքն ալ ցարդ այսպէս
լըսանելուն համար :

Մեք այն հաստատ համոզումն
ունինք , որ եթէ Ազգը տէր ըլ-
լայ այս հաստատութեանց , և
կորդէ զանոնք մասնաւորաց ձեռ-
քէն , մեծ օգնութիւն պիտի մա-
տուցանէ ազգային լուսաւորու-
թեան ի գաւառս , և Ազգն պի-
տի կարենայ անոնց արդիւնքով
բազմաթիւ վարժարաններ ունե-
նալ , մինչդեռ այժմ Միացեալ
ընկերութիւնն քանի մը վարժոց
բանալու համար ստակ կ'մուրայ ,
ուսումնական խորհուրդը գ'իւղա-
կան դպրոցի մը քանի մը դասա-
գիրք զրկելու համար վարանեալ
կ'մնայ : Ինչ չուայլութիւն , թո-
ղու իւր հարստութիւնն , որով
այլը կ'յղիւնան , և ի մոյր չըր-
ջիլ անսուղ չ'մեռնելու համար :
Այս ամենը կապացուցանեն , թէ
վանօրէնից խորհուրդը մեծ պար-
տաւորութեանց ներքեւ կ'զըս-
նուի և մեծ ծառայութիւններ
կ'պատուի իրմէ : Վանօրէնից խոր-
հուրդն ատենապետը Գեր. Տ. Սի-
մէոն սրբազան բանիմաց ու փոր-
ձառու եկեղեցական մ'է , և ըս-
տուգիւ արժանի այսպիսի պաշ-
տօններու , բայց գործելու մա-
սին շատ տատամսոտ և յամ-
րաշարժ . և կ'իշխենք մեզ
եւսուեֆեան էֆէնտին , որ
թէ և վարչական անժխտելի
բարեմասնութիւններ ունի , սա-
կայն սխալ քայլ չ'առնելու հա-
մար բնաւ չ'ըրայէր : Տ. Սիմէոն ե-
պիսկոպոս գիտէ մեր ազգային
վանքերուն վիճակը , և անոնց
բարեկարգութեան պէտքը կը
ճանչնայ , բայց իւր ընդհանուր
կանոնն է ժամանակէն սպասել

ամեն բան . ուստի չ'գործէր , այլ
կ'սպասէ , աճապարանքը լաւ չէ
ըսելով , և երեսը կ'դարձունէ
դէպ ի ներուստէմ , դէպ ի իւր
բեւեռն : Բայց ինչ ըսելու է վա-
նօրէնից խորհուրդն միւս անգա-
մայ , Գեր. Օրմանեանի և Մկըր-
եանի , որք եռանդուն և գործօն
եկեղեցականներ են , սակայն ազ-
գային վանօրէնից բարեկարգու-
թեան մեծ գործին առջեւ
թիկնիկոր կ'ենան , և իրենց ա-
տենապետին հետ համեմտաց կը
քայլեն , կամ աւելի ճիշդը խօսե-
լով՝ անշարժ կեցեր են :

Մեք գիտեմք , որ այս քան
բազմաթիւ վանքերու վրայ կեդ-
րոնին մէջ նստելով կատարեալ
հսկողութիւն ընել ամենադժ-
ուարին է . սակայն վանօրէնից
խորհուրդն մինչև ցարդ կրցած
ալ չ'իւրութաց ընել , և այս է իւր
քննադատելի կողմը :

Ազգային ժողովն երէկ լուծեց
կաթողիկոսական խնդրոյն մէկ
մասն : Մեծագոյն մասամբ որոշ-
ուեցաւ , որ սահմանադրութեան
համաձայն , ի դիմաց Հայոց
Թուրքիոյ , դարձեալ միայն ազ-
գային ժողովն մասնակցի ամենայն
Հայոց հայրապետական ընտրու-
թեան , ինչպէս 1866ին մասնակցե-
ցաւ հանգուցեալ Տ. Գեորգ կա-
թողիկոսի ընտրութեան ժամա-
նակ , եկեղեցական համագու-
մար ժողովէն պատրաստեալ ընտ-
րելաց ցանկի մը վրայ : Սա-
կայն սա բարեփոխութիւնն ըն-
դունուեցաւ , որ եկեղեցական
համագումար ժողովոյ հրաւիր-
ուին մերձակայ վիճակաց առաջ-
նորդք ու գլխաւոր վանահարք ,
և հեռաւոր առաջնորդաց ու
գլխաւոր վանահարց քուէներն
ուղուին : Ժողովն , բայց յայտա-
նէ , երէկ վաւերացոյց վեցերորդ
նստին տեսնադրութիւնը , և առ-
վարչութիւնն ի բացատրութիւն
յղեց Սեբաստիոյ Տուղասար գիւ-
ղի ազգայնոց կողմանէ մատուց-
եալ հանրագիր մը , որով կ'զան-
գատին թէ Սեբաստիոյ գեր. Ա-
ռաջնորդն չ'գործադրէր վարչու-
թեան որոշումն , զոր տուած է
յիշեալ գիւղի Յակօբեան եղ-
բայրները ազգային պաշտօններէ
դադրեցնելու , և գիւղին հայ
ժողովուրդն նոցա հաբատահա-
րութեանն աղատելու համար :
— Իսկական տարի Սէլամիյէի թա-

դառնան պատուարժան խորհրդոյ կողմանէ կծանուցուի, թէ վաղը կիւրակէ՝ հոկտ. 23, Գեր. 8. Խորէն Ս. Արքեպիսկոպոս Նար- Պէյ յատուկ Ս. Պատարագ պի- տի մատուցանէ Ս. Խաչ եկեղեց- ւոյն մէջ վասն հոգւոյ հանգու- ցեալ Գէորգ Էֆէնտիի փափաղ- եան :

—Յիշեալ թաղական պատ- ուարժան Խորհուրդն կծանուցա- նէ նաեւ, թէ «Քանի տարիներէ «հետէ խնդրոյ նիւթ եղած Սէ- «լամիէ թաղիս մէջ հոգեւոյս «Նալեան Յակոբ պատրիարքի «հաստատած ջրոյ վազֆի միւ- «թէվէլլիութեան հաշիւն, այս «անգամ հանգուցեալ փափաղ- «եան վսեմ. Գէորգ Էֆէնտիի «ժառանգորդաց հետ համահաճ «հաւանութեամբ կարգադրուած «է, և թէ այլ ևս խնդիր չէ մը- «նացած ընդ մէջ թաղական խոր- «հրդոյս և վերոյիշեալ ժառան- «գորդաց» :

Բաւական թերի է՝ յիշեալ հաշ- ուական խնդրոյն վրայ պատուար- ժան թաղական Խորհրդոյն այս գրուածն : Հարկ էր նշանակել գէթ թէ հաշիւն քանի ղչ էր և քանի ղչ առնուելով կարգա- դրուեցաւ : Կարեւորագոյն էր և է այս ծանօթութիւնը, քանի որ մեք և բազումք լսած եմք թէ եկեղեցւոյն պահանջքն 30-40 հազար ղչի կ'յանգի, և ժառան- գորդք միայն 8000 ղչ տալով՝ և այս իբր շնորհ ուզած են փա- կել բոլոր հաշիւն : Եթէ արդարեւ այսպէս կարգադրուած է, կա- ռելի չէ համարիլ թէ թաղական պատուարժան Խորհուրդն գո- վելի գործ մը գործած է, և կա- ռելի չէ համարիլ թէ հանգուցե- ալ Գէորգ Էֆէնտիի պատուոյն ու յիշատակին անկեղծ նախան- ձախդիր հանգիստացած են նորա ժառանգորդք : Հետեւաբար կսպասեմք թաղական Խորհրդ- ոյ բացատրութեանց, և առ այժմ չեմք ուզեր աւելի գրել այս խնդրոյն վրայ :

—Բուսնուգէն՝ հոկտ. 19 :
«Նախնէն Առաջնորդ Գեր. 8. Արիստակէս Սրբազան Գերձակե- ան ամսոյս 15ին Բուսնուգե- կաւ. կիւրակէ օր յատկապէս քարոզ մի խօսեցաւ. նիւթն էր միութեան և վարժարանաց բա- րեկարգութեան վրայ : Երկու օր ետքը ուղեւորեցաւ ի Պուրթէշ- քանի մ'օրէն դարձեալ պիտի գայ Բուսնուգ :

«Այս անգամ դարձեալ կգան- զատիմք ցաւ ի սիրտ, տեղւոյս օրիորդական վարժարանին տա- րիէ մը հետէ դոյ լինելուն հա- մար : հոգաբարձութիւնն՝ ամեն բան մէկէի թողած՝ կիւրակէ օ- րեր գինեւանց մէջ կըլուարձա- նայ. սորա քառամեայ պաշտօ- նավարութեան հասոյթներն ու հաշիւներն ոչ ոք տեսած և լսած է. պէտք է որ կամ վարժարա- նը բանան, և կամ թողուն որ ուրիշներն յանձն առնուն սոյն

պաշտօնը. ամեն օր իւրեանց ա- չաց առջեւ կթափառին փողոց- քու մէջ խեղճ աշակերտուհիք : Իւթիւճեան Գեր. Գէորգ վարդա- պետի պէս գործունեայ եկեղե- ցական մը պէտք է որ այս տեղ գործուած անկարգութեանց դէմ մաքառի. այն, Պուրթիոյ համար յատուկ առաջնորդ մը պէտք է :

«Արական վարժարանի վիճակն այժմ գոհացուցիչ է. հոգաբար- ձուք և դասաւարդ սիրով կաշ- խատին, բայց դժբաղդաբար ամանական թոշակներն չեն վճա- րեր ծնողք, մանաւանդ հարուստ և ազնուական անձինք. այս վարժարանն ալ պիտի տապալի վերջապէս ի շնորհս յիշեալ աղ- նուական անձանց, որ չեն ուզեր ամեն ամիս մի քանի ֆրանգ վը- ճարել իրենց դաւակաց դաստի- արակութեան համար, և աւելի զուարճութիւն կզգան երբ սըր- ճարաններու մէջ թուղթի և այլ խաղերու համար ստակ կորսնցը- նեն. կան այս ընտանիքներէն մի քանի երիտասարդներ, որոնք ի- րենց մայրենի լեզուն անգամկա- րող չեն խօսիլ, կստիպուին տաճ- կերէն լեզուաւ խօսիլ. միթէ ցա- ւալի չէ՞ այս. օտարական և աղ- նիւ անձինք կցաւին այս երի- տասարդաց վիճակին վրայ : Ասոր պատճառն է տարիներով վար- ժարան չունենալն, դասատուի ստակ չվճարելն, ևն, ևն : »

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վաղըթ այս առաւօտ դարձ- եալ կծանուցանէ, թէ Բ. Դուռն զբաղեալ է երկրին բարենորոգ- մանց խնդրով, և կյուսացուի որ մօտերս գործադրութեան պիտի ձեռնարկուի :

—Օգոստ. Սուլթանը հեռա- գրով գոհունակութիւն յայտներ է Գերմանիոյ ու Աւստրիոյ կայ- սերաց և Բուսնիոյ թագաւորին, Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշայի եղած մեծարանաց և սիրալիր ընդունելութեան համար :

—Խառսա Միւշիրի Բեուֆ փա- շա բաւական ապաքինած է, և կրնայ թեւացալ (գօլթուգ- տէյնէի) չըջիլ : Երէկ կայսերա- կան պալատը գտնուեցաւ տա- րեգլիւի շնորհաւորութեան հա- մար :

—Անգղիական դեսպանը ծա- նուցեր է Բ. Դրան, թէ Անգղիոյ կառավարութիւնն որոշած է ձեռնարկել ի կարգադրութիւն Օսմանեան ընդհանուր պարտուց համար փոքր կառավարութեանց կողմանէ վճարելի բաժնից, և յի- շատակագիր ու ծանուցագիր մը մատուցեր է արտաքին գործոց նախարար Արիֆի փաշայի : Յի- շատակագրոյն մէջ նշանակեալ են Սերպիոյ՝ Գարատաղի՝ Յունաս- տանի և Պուրթիոյ բաժինք, և առաջարկեալ է որ 25 տարուան մէջ վճարուին այդ բաժինք : Ընդհանուր պարտուց ամբողջ գումարը 106 միլիոն անգլ. լիրա ցուցուած :

—Անգղիական շոգենաւ մը ե- լէկ առաւօտ Ղալաթիոյ կամիջին զարնուելով՝ բաւական վնասեց :

—Թրիստութեան գործն՝ բո- լորովին պիտի վերջանայ առաջի- կոյ երկուշաբթի :

—Կայսերական պալատան գըլ- խաւոր վիրաբոյժ Խալիլ պէյի Լիվելլութեան աստիճան տրուե- ցաւ՝ Սէհմէտ Սէլիմ Էֆէնտի կայսրորդւոյն թրիստութիւնն ա- մենայն յաջողակութեամբ կա- տարած ըլլալուն համար :

—Մարդ մը բաւական շահ- ուեր է, փողոցներէն ազքատիկ տղայք ժողվելով, թրիստութեան տանելով և Նորին Վեհափառու- թեանէն յատկացեալ պարգեւն ինքն առնելով :

—Պօլսոյ Բուսնուճաթի պաշտօ- նական թղթակցութեան գիււա- նին տնօրէն Նայիլ պէյ՝ որ քանի մը ամէն հետէ հիւանդ էր, մե- ռաւ : Կայսերական գանձուն նախկին համարակալ Հիւսնի պէյ ալ մեռեր է :

—Թէքէմ՝ Հազիթ գաթ թուրք լրագիրն ծանրապէս կգանգատի այսօր, թէ գաւառական իշխա- նութեանց բազումք մեծ հաճոյք կզգան երբ իրենց համար գո- վեսներ գրուի ի Պօլսոյ, իսկ հա- կառակ պարագայի մէջ ծանրա- ցասումն լինելով՝ թղթակցաց դէմ խտուրթիւններ ի գործ դը- նելու կենեն, հերքման գրեր տեղալէն և դատեր բանալէն զատ : Յիշեալ լրագիրն այս առ- թիւ կ'յիշատակէ ի Պալքէսէր իւր թղթակցին գլխէն անցած- ներն, որոց ներքեւ պիտի ճնշուի եղեր, եթէ մայրաքաղաքէս օգ- նութիւն չհասնի :

—Առջի օրը, Ղալաթիա, Ստե- փան անուն անձ մը՝ խաշնալա- ճառ Արնաուտի մը քսակն կոր- զելու ժամանակ՝ բռնուեր է :

—Իզմիտի կողմերը արջառաց հիւանդութիւն երեւան եղած և միշտ Եւպիւս-Գարահիսարի կող- մերն ճարտկած ըլլալով՝ ներքին գործոց նախարարութեան կող- մանէ քանի մը անասնաբոյժք զրկուել են նոյն կողմերն :

—Եզիպտոսի մէջ առաջին ան- գամ քօլէրային երեւան ելեւ- լէն, այսինքն՝ Յուլիոյ 12էն մին- չեւ ամսոյս 16ը, 28338 հոգի զոհ գացեր են :

—Էքսորէն կգրէ, թէ կառա- վարութիւնը կաշխատի՝ բաթէն- թի տրոց վարչութիւնը կազմա- կերպելու համար : Վերադառնալ և օգնական մը պիտի դրուի, ո- րոնք պիտի գործեն կառավա- րութեան պաշտօնատանց եւրո- պայի խորհրդականներէն կազմ- եալ յանձնաժողովով մը, և առ այժմ՝ ելեւմտից պաշտօնատան մէջ պիտի գտնուի պաշտօնատե- ղին. հաւաքման գործին մէջ եւրոպայի պաշտօնակալք ալ պի- տի գտնուին ի գիւրութիւն եւ- րոպացւոց :

—Իզմիտի մէջ Չէշմէցւոց ի նը- պաստ կարգեալ յանձնաժողովն մինչեւ ցարգ հաւաքեր է 15 Յ/4

օսմանեան լիրա, 4 գաղղիական լիրա, 1832 Յ/4 արծաթ մէճիտ, և կշարունակուի հանգանակու- թիւնը :

—Մայրաքաղաքէս Վիէնայի լրագրաց մէկուն հեռագրուեր է թէ Օսմանեան կառավարութիւ- նը համազուելով որ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ մէջ հաստատեալ միու- թեան նպատակն է ապահովել խաղաղութիւնն, իւր բոլոր ու- շադրութիւնը դարձուցած է ներքին բարենորոգմանց խընդ- րոյն վրայ :

—Պուրթիոյ իշխանը հրամա- յեր է, որ Ռուսիոյ բանակաց մէջ գտնուող 33 պուլքար սպայք փոխան վերադառնալ ի Պուր- ղարիա : Իշխանը միանգամայն գոհունակութիւն յայտներ է՝ վերջին օրերս Պուրթիոյ զինուո- րական ծառայութեանէ առ հար- կի հանուած ռուս սպայից բար- ւոք և օգտակար պաշտօնավա- րութեան համար :

—Արտաքին գործոց նախարա- րի Խորհրդական Վէթէնտօֆ պէյ՝ որ Պէրլին կ'գտնուի հրա- մանաւ, Կիլով կայսեր ներկայա- ցեր է :

—Հեռագրուեր է Օսմանեան դեսպանաց, որ շնորհակալու- թիւն մատուցանեն Չէշմէի կա- յօտ արկածեւոց նպաստող եւրո- պական տէրութեանց :

—Ծխախոտի մենաւթնառի վարչութիւնը առաջիկայ ամսոյ 3ին նիստ ընելով՝ գլխաւոր պաշ- տօնակալներն ընտրելու պիտի ձեռնարկէ :

—Ըստ Մօնիթէորի՝ Կարինէն վան գացող կարավանը կողպ- տող չարագործք բռնուեր, և յափշտակեալ գոյք առնուեր յանձուեր են իրենց տէրերուն :

—Մալմիսայէն կհեռագրեն, թէ վեց տարիներէ հետէ առա- զակութեամբք ու սպանու- թեամբք հռչակեալ թրհալացի Ալիի վրայ մարդիկ հանուելով, սորա հինգ արբանեակներն ըս- պանուած են, և ինքը Ալի թէ- պէտ վիրաւորեալ փախած է, բայց փոյթ կտարուի՝ զինքն և լսկերներն ձերբակալելու համար : Հեռագիրը քաշողները գոհունա- կութիւն կ'այտենեն՝ իրենց կա- ռավարչին փութաշնուութեան համար ի բարձունքն ապաստակաց :

—Վիէնայի արուեստահան- գէսն չորեքշաբթի օրը փակուեր է մուտք վճարելով գայողներու համար. բայց այսօր վերստին կը բացուի գործաւորաց համար՝ որ ձրի պիտի ընդունուին : Այս ար- ուեստահանգիսին համար զրկե- ուած օսմանեան առաջին պատ- ուիրակ չմիլ Էֆէնտի փարիզա- ցեր է և քանի մ'օր պիտի մնայ. իսկ երկրորդ պատուիրակ Բայիֆ Էֆէնտի առջի օրը դարձաւ ի Պօլսոյ :

ՍՈՒՆԻ ՍՈՒՆԻ

×Աղքատներ Բ. վախճանեալ Չարը ոսկւոյ արժէքին վրայ գա-

զարկար չունէր բնաւ : Այսպէս կը պատմէ Կորյաքօֆ իշխանը իւր պղտիկ մէկ պատմութեան մէջ , զոր հրատարակած է Ռուսաստանի մամուլի հանգէսը : Յարց Զարը Լիւպլանի մէջ կ'ստանկցէր ինձ հետ , մուրացկան մը մօտեանալով նորա զգեստէն քաշեց ու ողորմութիւն մը խնդրեց : Աղքատին հինգ ֆրանկնոց մը տալով ըսի որ չուտով հեռանայ : « Ի՞նչ տուիր » հարցուց Զարը : « Հինգ ֆրանկնոց մը , Վեհափառ տէ՛ր » : — Ի՞նչու այդչափ շատ տուիր . մէկ Նարուէնը բաւական էր » ըսաւ Զարը , որ շատ պարագայներու մէջ կ'անայէր : Այսպէս դիտէր , որ 5 ֆրանկնոցը աւելի արժէք ունէր մէկ Նարուէնէն : Ազնիւ մետաղի արժէքին անծանօթ լինելը՝ Զարն ուրիշ դիպուց մէջ ալ ցոյց տուած է : Երբ պաշտօնեայ մը շնորհաց նուէր մը խնդրէր իրմէ , կայսրը չուտով մէկ երկու հազար ֆրանկ (հունգարական ոսկի , իւր 12 օսմ : իրա) կ'ուրէր : Ընդհակառակը երկու երեք հազար ռուբլիի նը ուէր խնդրուած ատեն , կամ բուրովին կ'մերժէր , և կամ խիստ նուազ կուտար : »

Ճիշտ վրայի մէջ անցեալներն 52 տարեկան մարդ մը մեռած է , որ առանց ձեռքի և առանց ոտքի ծնած ըլլալովն հանգերձ իւր մտային ձիւրքերովն ու ճարտարամտութեամբ , ոչ միայն կեանաց պիտանի գիտութիւններն ունէր , այլ գրիչ , զանազան գործիք և զէնք գործածել սովորած էր և երկրագործական արհեստն ամենայն կանոնաւորութեամբ կը վարէր : Կին մը և երեք քաջաւորով զաւակ թողած է :

Հեռագրական գործողութիւնք հաստատուեցան նաեւ ի Չինաստան , որոյ չեզոքութիւնը երկար ժամանակէ հետէ անկարելի ըրած էր եւրոպական հեռագրական պաշտօնէից , չինական լեզուով կարենալ ծառայել երկրին ներքին , յարաբերութեանց դիւրութեան : Այս անգամ Զի-

նաստանի մէջ գործող հեռագրական լինկերով թիւնը հետեւեալ գիւտն ըրած է : Չինացւոց գործածական լեզուի բառերն 5-6000 հատ են : Փայտէ տեսակ մը գործիքի մէկ կողմն չինական բառ և միւս կողմն վրայ ալ այդ բառին համար թիւ մը գրուած է : Հեռագրական գործողութեան մօտակայ կայանէն հեռագիրը կընդունի թիւերով և անմիջապէս նոյն գործիքին միջոցաւ այդ թիւոց բառերը կ'գտնէ , և վերստին չինական լեզուի վերածելով՝ հասցէին կ'ըրկէ : Այս կերպով հեռագրական արուեստը նոր ու ընդարձակ ապագայ մը կ'ստանայ Զինաստանի :

Ճիւղանալով մէջ փոքրիկ ձի մը վերջին օրերս լրագիր կը ցրուէ բաժանորդաց : Տէրը՝ որ 12 տարեկէ հետէ կ'վարէ այս պաշտօնը , հիւանդացած ըլլալով՝ ձիուն յանձնէր է : Չին ամեն առաջիկայ օրոյն ժամուն բաժանորդաց դրանց առջեւ կ'երթայ կիկնայ , և երբ մարդ չտեսնէ , կը սկսի վրնջել : Իր 60 բաժանորդունի , և երեք շաբաթուոյ մէջ միայն երկու բաժանորդաց տանիլ մտցեր է : Տէրը կանխածանուցիր է բաժանորդաց , և ձիուն վրայ պայուսակ մը դրեր է լրագրաց համար :

Աստորից ազգային ժողովն ընդունել է 500 հազար ֆիօրին յատկացնել կառավարութեան գաղտնի ծախուց համար , ըստ առաջարկութեան կոմ Գալնաքիի երեսփոխանաց ամանց դիտողութեանց պատասխանելու առթիւ , առարկեր է նախարարն թէ ամեն աւերութիւն ունի գաղտնի ծախուց համար որոշեալ գումարներ , և թէ Գաղղիոյ գաղտնի ծախուց գումարն 5 միլիոն ֆրանկն կայնի , մինչդեռ Աստորից չափ դժուարութիւն չունի արտաքին գործոց համար :

Մոսկուայեցեալ մէկը կ'գանգատէր կնոջը դէմ՝ իւր մէկ բարեկամին ըսելով .

— Իմ կինս , չարամիտ է , բար-

կասիրտ է , և քննախնդիր է :

— Ո՛հ , անիրաւ ես , բարեկամս , կինը միշտ բարի է : Միայն թէ առողջութեան կնիմանի անոր յարգը ճանչնալու համար՝ զայն ձեռքէ հանել պէտք է :

— Ո՛հ , ուրեմն լաւ է որ ես չճանչնամ անոր յարգը :

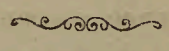
XXXIII-րդ Էջի Էջի կէլի գրած հետեւեալ յօդուածը արժան կ'համարմք հաղորդել մեր ընթերցողաց :

Շատ դժուար է ներկայիս մէջ մանուսկր վիճմանի , Շօվօյի և այլոց փորձերէն ետքը , թոքախտին փոխանցելի լինելուն վրայ տարակուսիլ : Սակայն առաջի բազում փորձերու , նշանաւոր բժիշկներ տակաւին ընդհակառակն կ'պնդեն : Ի՞նչ որ ալ ըլլայ , մենք կ'հաւատանք թէ թոքախտի փոխանցականութիւնը հաստատուած է . բայց դիտաւրու բանը սա է թէ ի՞նչ պարագայներու մէջ այդ հիւանդութիւնը յառաջ կ'ուղայ , և միջոցն այդ դէպքերը՝ որ ոյժ կուտան նորա յառաջացման : Բժիշկ Միւսկրով Գլէյ շատ հետաքրքրական յօդուածի մը մէջ խնամք բացատրած է այդ կէտերը : Մեր գիտական պաշտօնակիցին , իւր փորձառութեամբ տուած գաղափարը սա՛ է , թէ թոքախտը կը փոխանցի երբ հիւանդին և նորա մօտ գտնուող առողջին յարաբերութիւնք խիստ սերտ և երկարատեւ ըլլան : Այսպէս՝ սեռական յարաբերութեանց դատ , առն և կնոջ կենցաղավարութիւնը մեծ ազդեցութիւն ունի ատոր վրայ : Յիշեալ բժիշկին յոյժ հետաքրքրական դիտողութեանց մէջ , զարմանալի է տեսնել թէ որչափ բազմաթիւ են այն այրեր որ մէկ երկու անգամ ամուսնանալով իրենց առաջին կինը իրենց հիւանդութեան մասնակից ընելէն ետքը միւսներուն ալ կը փոխանցեն :

Այսօրինակ եղելութեանց մէջ Հէրման վէպեր կ'պատմէ , որոց մէկն շատ հետաքրքրական է :

Նաւաստի մը , որոյ թոքախտը գեռ նոր սկսած էր , 27 տարեկան եղած ատեն ամուսնանալով յաջորդաբար չորս կին կորսնցուց թոքախտէ : Սակայն այդ կանանց և ոչ մին ամուսնացած ատեն , ժառանգական կամ այլ պատճառաւ հիւանդութեան չէին երեւեր այդ հիւանդութեան : Ինչքն ևս իւր չորրորդ կնոջ մահուանէն ետքը չամուսնացաւ , խորհելով որ առած կնոջ մահուան պատճառ պիտի ըլլայ : Սորա մեռնելէն ետքը հաստատուեցաւ , փոքր ճեղքելով , որ թոքախտաւոր է : Փոխանցման մէջ տարիքն ալ մեծ ազդեցութիւն ունի , և երկար փորձելով հաստատուած է որ երիտասարդ անձինք , որ սեռէ որ ալ ըլլան , խիստ հակամէտ են փոխանցման : Ուստի թոքախտաւորաց պէտք եղած խնամքը՝ կարելի եղածին չափ տարիքոտ անձանց կատարել տալու սկզբունքը պէտք է լաւ բըռնուի , թէպէտ դժբաւ երբեմն փոխանցման ենթակայ կըլլան :

Այսու ամենայնիւ հաստատուած է այսօր , որ թոքախտէ փոխանցեալ հիւանդ մը , առաջին օրերուն մէջ , հեռանալով իւր հիւանդ մօտերիմէն կամ այլ ումեքէ՝ ուրկէ ընկալաւ հիւանդութեան սերմերը , կրնայ բժշկուել լաւ խնամատարութեամբ : Մանաւանդ , որպէս շատ իրաւամբ ըսած է մեր գիտնական բարեկամս բժիշկ Տարէմս պէրլ իւր մէկ հետաքրքրական տեղեկագրին մէջ , որ բժշկաց կաճառին մէջ յարգացուեցաւ , երբ ուղուի նորահաս թոքախտի առաջին առնուլ , պէտք է մարդուս ամբողջ կազմուածքն ձեռք առնուլ , և ընդհակառակն շատ անօգուտ և վտանգաւոր է ի մեզ մուտ գտած ճճիւններն , տարբեր սպանիչ դեղերու միջոցաւ անհետացնելով , թոքախտը բժշկել ջանալ :

ՀԱՅՐ ԵՒ ՍԱՅՐ

(Եր.)

Սակայն տեղւոյն ծառոց տակ բաւական խիտ մթութիւն մը կար , որով աղջիկը վայրկեանի մը չափ պատրանաց պիտի յանձնէր ինքզինքն : Հայրը անշուշտ յառաջացաւ մերթ ծառի մը և մերթ դաւարեաց թուրի մը բաղխելով ինքզինքն : Վերջապէս , աղջկան մէկ քանի քայլ մօտենալով , ճերմակ շրջադրեցաւ մը տեսաւ և յարգէ գլխարկ մը տեսնել կարծեց .

- Բ՛սթ .
 - Բ՛սթ .
 - Դ՛ուք էք , պարոն .
 - Ես եմ :
 - Յաւաջայէք .
- Պ. Լորտ յառաջ քալեց . իրեն կարկառեալ ձեռք մը բռնեց ,

որ փափուկ և նուրբ էր , և զայն համբուրելէ չկրցաւ ետ կենալ :

— Գիտէք թէ այս ըրածս դէշ է , ըսաւ ձայն մը՝ դողդողալով , որոյ սովորական եղող քաղցրութիւնը յուզման պատճառաւ անդալի եղած էր . այս իրիկուն շատ ուշ մնացիք :

— Հայրս վար դրաւ դիւ . . . կերպնում՝ որ հակառակ կամացս էր , և հազիւ կէս դիշերէն ետքը կրցայ պրծիլ իւր ձեռքէն :

— Ո՛հ , դուք Պ. Շարլ տը Լօրտը չէք , գոչեց նոյն ձայնը . ո՛հ , մասնութիւն , թշնամութիւն մ'է այս . . . ո՛հ , պարոն , ո՛րք որ ալ լինիք . . .

— Յանուն Աստուծոյ , օրհորդ , հանդարտեցէք , ցած ձայնով խօսեցէք , կաղաչեմ . եթէ մայրդ իմանայ , եթէ՛ կասկածի այն երջանկութեան . . . ըսել կուզեմ

այն բաղդին . . .

— Բաղդին , այդ ի՞նչ ըսել է , պարոն :

— Ուրեմն մտիկ ըրէք , օրիորդ . . . կ'ստանաւ շատ , եւ թէ ինքզինքնիդ վտանգի մէջ կարծէք ինձ պէս անձի մը քով . . . կամ եթէ իմ զաւկէս մասնութիւն մը կասկածիք . . .

— Չեք գաւկէն :

— Այո , օրիորդ , Շարլ իմ զաւակս է . ես Պ. Լօրտն եմ . . . օն , օրիորդ , գլուխիդ մի խոնարհեցունէք , մի լաք այդպէս , կաղաչեմ , վատահ եղիք , դուք ձեր սիրած անձին հօրը քով կը գտնուիք :

— Ո՛հ , պարոն . . . ըսաւ աղջիկը այնպիսի ձայնով մը , որ կարծես հեծկտանաց պատճառաւ կտրտուած էր :

— Դուք չէք սիրէր դիւ . . . նա

կարող եղած չէ տածել ի ձեզ այս խորին կրքերէն գէթ մին , որք կենաց ամբողջութեան վրայ կազդեն . . . ուրեմն , ահա ես ալ թէ՛ ձեզ և թէ՛ իրեն համար այդ բանէն կ'վախնայի : Շարլ սիրուն երիտասարդ մ'է , հաճելի և հետաքրքրական դէմք մ'ունի , բայց դեռ տղայ է . դեռ 5-6 տարի կուղէ , որ կարենայ զինքն սիրող մէկու մը արժէքը հասկընալ , Զինքն սիրելիիդ իմացած ատենս , շատ ցաւեցայ ձեզ համար . . . մտածեցի որ ձեզ պէս նշանաւոր մանկամարդուհի մը անստուգութեան մէջ թողելէ աւելի , զաւկիս դիւքին վրայ տեղեկութիւն տալ պէտք էր :

— Բայց պարոն , ձեր զաւակը պիտի գայ հիմա . . .

— Մի վախնաք , բանտարկեալ է :

ԱԶԴ

Փուլնը ձեռքէ կ'վաճառուի բոլոր Հայ գրականագէտաց խա-նութենէն, և Պաղչէ-գափու ջը-րավաճառ Պօղոս աղայի խանութը, և անոր գլխաւոր թղթավա-ճառին խանութը թիւ 46:

ԲԱՆԱԼԻ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
Տ. ՊՕՁԱՃԵԱՆԻ

Մեծարգոյ Պօղաճեան Տիգրան էֆէնտիի թուարանութիւնը՝ որ վեցերորդ տպագրութեան հա-սած, և մեծ ընդունելութիւն գտած է, իւր մէջ պարունակած խնդրոց պատասխաններն չգտնու-ելուն համար բանալի մը պէտքը խիստ զգալի էր. ուստի, շատերու առաջարկութեան և փափաքանոց համեմատ՝ հեղինակը ահա այս անգամ այն վեցերորդ տպագ-րութեան յատուկ բանալին պատ-րաստեց, որ կը բաղկանայ 113 երեսներէ և կը պարունակէ իւր մէջ բոլոր խնդրոց պատասխան-ներն, և շատ բացատրութիւն և լուծմունք: Մաքուր տպագրու-թեամբ ի լոյս ընծայեալ՝ կը վա-ճառի մայրաքաղաքիս բոլոր Հայ գրականագէտաց, յով և մասնաւո-րապէս Գալաֆեան գրատունն ի Չագմաքըլար:

Գին՝ 6 ղուրուշ:

ՔԵՐԱԿԱՆ

ԿԱՄ

ՄԱՆԿԱՆՅ ԳԻՐՔԸ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՈՃՈՎ

Սոյն քերականը սուղ միջոցի մէջ սպառելով, վերստին տպա-գրուեցաւ 25 սիրուն պատկեր-ներով զարդարուած: Կը վաճա-ռի Մէրճան փողոց Մարգարեան գրատունը ի գին 20 փարայ:

ՄԱՆԿԱՍԱԾՈՒԹԻՒՆ

ՈՐԷ

ԲՆԱԿԱՆ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՅԱԿԱՆ

ՀՐԱ ՀԱՆԳ

ԽՆԱՄԱՍԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆԿԱՆՅ

ԵՇԽԵՇԽԵՇԽԵՇ

ՏՕՔԹՕՐ ՍԵՐՈՐԵԱՆԷ

ՍԵՐՈՐԵԱՆ ԵՖԷՆՏԻՒՆ ՍՈՅՆ ԸՆԴԻՐ

ղերքը՝ որուն Ա. Հատորը մեծագիր 192 էջէ կ'ընդգրկուի կիսօր Յղու-թեան վրայ, նոր ծնած տղուն սը-նընդին վրայ: Մօր մը կաթ տալու ժամանակ ինչ գրուածութիւններ ը-նելու է: Աղէկ ծծմայր մը ինչպէս ճանչնալու է: Մծմայր եթէ չգըտ-նուի՝ տղան ինչպէս մեծցնելու է: Կաթէն վերջը ինչ կերցնելու է: Տղուն ահա հասնելու ժամանակի զիպուածներուն վրայ: Մաքուր-թեան, Շարժման, Խօսելու, Զգա-յարանաց և Մտքի կարողութեան վրայ: Պատուաստի զանազան կա-նոններու վրայ եւայլն:

Իսկ Բ. Հատորը կ'ըսուի՝ Տղու մը երեք տարուէն սկսելով մինչեւ ի կատարելութեան հասակն տար-ուելիք հոգածութեան և խնամքնե-րուն վրայ:

Երկհատորին գինն է ընտիր կաղ-մով 30 ղուրուշ արծաթ:

Կծախուի ի Չագմաքըլար թիւ 20 Գրատունը:

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ՍՈՒՐԵԼԱԿԱՆ ՍՈՒՐԵ ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԵՒ

ԱՂԹԱՄԵՐ ՈՒ ՍԻՍ

Գեր. Տ. Մատթէոս եպիսկո-պոս իղմիրեան գրած է Հայաս-տանեայց Ս. Եկեղեցւոյ ընդհան-րական հայրապետութեան, և Աղթամարայ ու Սոյ Կաթողիկո-սութեան հաստատութեան, ի-րաւասութեան և պարտուց ու պաշտման վրայ, պատմու-թեամբ՝ արձանագրութեամբ և հին ու նոր վաւերական պաշ-տօնագրովը հաստատելով զամե-նայն: Ընթերցողն լիովին ծանօ-թութիւն կատանայ Հայաստան-եայց Հայրապետութեան և Աղ-թամարայ ու Սոյ անցեալ և ժա-մանակակից վիճակաց վրայ: Ան-շուշտ եմք, թէ մեծ կարեւորու-թիւն ու օգտակարութիւն ունի այս հրատարակութիւնը, մանա-ւանդ ներկայ ժամանակիս մէջ, յորում մամեն Հայոց Հայրապետու-թեան գերագոյն գահն թափուր կգտնուի, Սոյ Կաթողիկոսա-

կան խնդիրն կ'յուզուի գեւ և Պալատենիայի բարեփոխութեան վրայ կ'իստուի: Գեր. իղմիրեան քաջ հետազօտած ու խմատա-սիրած է զայս ամենայն, և լու-սաւոր ծանօթութիւններ կընծա-յէ հետաքննին Հայոց: Գրքին սկիզբը գրուած ցանկը աչքէ ան-ցունողն պիտի տեսնէ, թէ սը-չափ նշանաւոր անցքեր նշանա-կեալ են խնամով, և քանի՞նուի-րական ու մեծարելի է Հայկա-կան հարստութեանց միակ մեա-ցորդն եղող Հայրապետութիւնն: Կարծէ, որ ամեն Հայ ունենայ հատ մը, կարծէ որ ամեն Հայ թանգարանի մէջ գլխաւոր տեղ մը բռնէ այս Գիրքը:

Կգտնուի լրագրոյս Գրասեն-եակը, Պօլիս Պալլադ-բաղար Նա-ֆիլէ-խան վերի յարկ թիւ 16. Պաղչէ-գաբու Չրավաճառ Պօղոս աղայի խանութը և Պօլիս Չագ-մաքըլար-եօգ ուշու Գալաֆեան Գրատունը: Կրակականայ 1300 ե-րեսներէ:

ԱՂԹԱՄԵՐ ԸՍՏ ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒ-թեան Հայաստանեայց Ս. Եկե-ղեցւոյ, պարզաբանեալ ի Տ. Յով-հաննէս քահանայէ Մկրեան: Կը գտնուի ամեն Հայ գրականագէտաց քով. իսկ կեդրոնատեղին է Ա-րամեան Տպարան. Յակոբեան խան թիւ 13: Լաթակազմ՝ պարզ՝ 15, լաթակազմ՝ ոսկեզօծ՝ 22, կա-շեկազմ՝ ոսկեզօծ՝ 30, և մետաք-սեայ փառակազմ՝ 40 ղուրուշ:

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՍԱՏՔԶՈՒԼՈՒԹԻՒՆ

Լեարդի, ստամոքսի և տղիքնե-րու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ քննարկ է սոյն դեղ-հատը, ամեն ջրային տկարութե-ն, ուժաթափութեան և տխրութեան համար. կ'ընչէ և անհետ կընէ ա-մեն տեսակ անշափաւորութեանց հետքերը: Սրտի և երիկամանց վրայ օգտակար տղեցութիւն մ'ու-նի արիւնը մաքրելով՝ նոցա խան-գարեալ վիճակը կ'կանոնաւորէ և զրգուելով կենսական գործարան-ները կ'զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազդեցութեամբ սրտախառնու-

թիւն, կծուութիւն, մաղձային հի-ւանդութիւններ, որովայնի մէջ լցուած կազեր, գլխի ցաւեր կ'վա-նէ, մարսողութիւնը կ'շափաւորի, և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն աղտոցութիւններէ որ շատ անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբը-նապատճառ կըլլան, առողջ ուժեղ և բնական զիրքը կ'զգենու:

ONCUEHT HOLLOWAY
ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒԼԼՈՒԹԻՒՆ

Մորթային հիւանդութիւն և վէրք բուժելու մասին ունեցած պաշտօնական յատկութեանցը ՀՀա-ւասարի բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թունաւոր վէրքեր, ու-ռեցք, քաղցկեղ (շէքէկէ), սրու-նից և ստեանց վէրքեր կամ բոլո-րովին կանցնին և կամ կ'լաւանան, օգտակար է նաեւ հարբուխի, հա-ղի, սրտի բարախման, մանաւանդ յօգացաւ (էէլ) ըստած հիւանդու-թեան: Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբ խոյլ (շէք-շէ) հի-ւանդութեան ապականիչ զօրու-թիւնը ինչ աստիճան որ ըլլա՝ կը գիմարաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան և զանալը նշանակուած է իւրաքան-չիւր արի վրայ, որ կ'տեսնուի ամեն դեղավաճառներու քով, և մասնա-ւորապէս Պաղչէ-գաբու Թաւ-խանի կողմերը Պ Գրատարեանի դեղա-րանը թիւ 7 Կծախուի:

Աւելի առնել ուզողը կ'հրաւիրուի առ հեղինակին տօթօր Հոլլուէի ի Լոնտոն Օբսֆորտ փողոց թիւ 333:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. Պօլիս 2X Հոկտեմբեր 1883

Քօնսոյիտէ	40-29
Երկաթուղեաց	Յրանգ 46-75
Թրամուէյ	Լ. Օ. 3-30
1865 ի ֆոխտուրիւն	Յրանգ 60-
1865 ի	58-50
1869 ի	52-
1872 ի	48-25

Օսմանեան լիրան 100 ղուրուշն

Մէմիսիյէ	107-37
Մէթալիք	140-4
Հինգնոց	103-15
Վեցնոց	103-15
Գառպոն Թուղթ (գաբիթ)	918-
Գառպոն արծաթ (նոր)	91-
Թուսիոյ Բօլ	89-35
Գաղղիական լիրան	87-24
Անգղիական	140-3
Գրիմից	51-20

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ. Ս. ԱԼԸՄԸՆԵՆ

ՏԳՆՈՐՈՒԹԻՒՆ Յ ԶԱՂԱՓԵՆՆ
Քիւրքմի-րան վարի յարկ թիւ 26

— Բանտարկեալ:
— Տասն երկու ժամու համար. վաղ առաւօտ պիտի ազատի:

Պ. Լօրժ շողքորթեց զաղջի-կը, և վստահութիւն ցոյց տա-լով անոր՝ իւր մօրն ու իւր դիր-քին վրայ ուղած տեղեկութիւնն-ներն առաւ անկէ: Տիկին Մա-րէօյլ այրի էր, որպէս ըսուեցաւ, և ունեցածն ալ այնչափ մեծ բան մը չէր. այն Պ. տը Մարէօյ-լը, որու գաղթականութեան ատեն մեռնիլը մտաբերած էր Պ. Լօրժ, և ճանչնալ կարծած, իւր ամուսնոյն անդրանիկ եղ-բայրն էր:

Լուսնոյ ճառագայթ մը ծա-ռերու տերեւներուն մէջէն սը-պըրդելով, օրիորդ Անայիսի ան-ձը և դէմքը տեսնել տուաւ Պ. Լօրժի: Սա այդ լուսով խարտ-եալ մազեր, ձերմակ ճակատ մը

ու կատարեալ հասակ մը. սա հազուադիւրս դեղեկութեամբ կին մ'էր, որոյ չորհրդաց ու մը-տաց կորովոյ աստիճանը չափէն աւելի լինիլը յայտնի կերեւէր: Եւ չգիտեմ ինչ խառնակ զգա-ցում մը կարծեցնել տուաւ ի-րեն նոյն պահուն, թէ իւր որ-դին բուռն սէր մը չէր ազդած օրիորդին, այլ պարզ կիրք մը: Ուստի հայրական ձայնով յա-րեց քաղցրութեամբ:

— Տեսէք, օրիորդ, թէ ինչ վտանգաց կենթարկէք զձեզ. տատ, այս գաղտնի ժամագրու-թիւնը որ ոչ իմ գիտութեան և ոչ իսկ ձեր մօր գիտութեան ա-ռաջարկուած և ընդունուած է. և ով ըսաւ ձեզ թէ տիկին Մա-րէօյլ իմ զաւակս իբրեւ փեսայ ընդունելու պատիւ պիտի ընէ: Իսկ գալով ինձ, ըսաւ. փաղաք-

ելով, եթէ կարենայի ձեզ պէս մէկու մը հետ ծանօթութիւն ունենալ, զձեզ իմ հարսս ընելէ շատ տարրեր փափաք մը պիտի ունենայի: Բայց մէկգիթ թողունք անձնական խնդիրները, գանք իմ զաւակս. ես հարուստ եմ և ամեն բան ինէ կախումն ունի. ես իմ հարստութեանս վստահե-լով ամուսնացայ, քսան տարի յառաջ, կնոջ մը հետ որ ոչինչ չու-նէր. այս տեսակ ամուսնութիւն հարուստները միայն կրնան ընել. բայց իմ զաւակս չկրնար ինձ պէս ընել. վստահ ես դեռ ձեր չեմ, դեռ կրնամ ամուսնանալ և այն ատեն Շարլ իմ հարստութեանս միակ ժառանգորդը չկրնար ըլ-լալ. ես շատ կ'մտածեմ ներելու համար զաւակս՝ որ այդչափ կա-նուխ ամուսնանայ: Գնդապետի տեղակալ մը չկրնար կին մ'առ-

նուլ. պարտի նախ իւր դիրքը հաստատել:

Այս խօսքերը կարծես այնչափ աննպաստ ներդործութիւն մը չունեցան օրիորդին վրայ, որ Պ. Լօրժի բաղուկը մտած՝ խո-նաւ գալարեաց վրայ ման կու-գար: Վայրկենի մը չափ երկուքն ալ լուռ կեցան. բայց Շարլի հայրը եղական խորհրդածու-թիւններ կընէր. գիշերուան լը-ռութիւնը, ծառերու քաղրա-հոտութիւնը, իւր ընկերուհւոյն մանկական պարզութիւնը, և այն մարդուն ունայնամտութիւնը որ կենաց աշունին հասած է, և ինքզինքն զարնան մէջ կկարծէ, բոլոր ասոնք կ'յուզէին նախ զին-քըն, բայց քանի խօսակցութիւ-նը շարունակուէր՝ իւր գաղափա-րաց ուրիշ ընթացք մը կուտա-լին:

(Յաւելու)